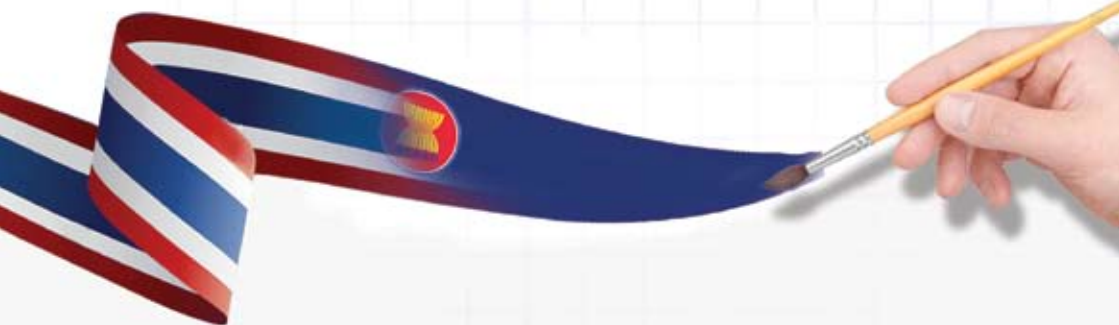

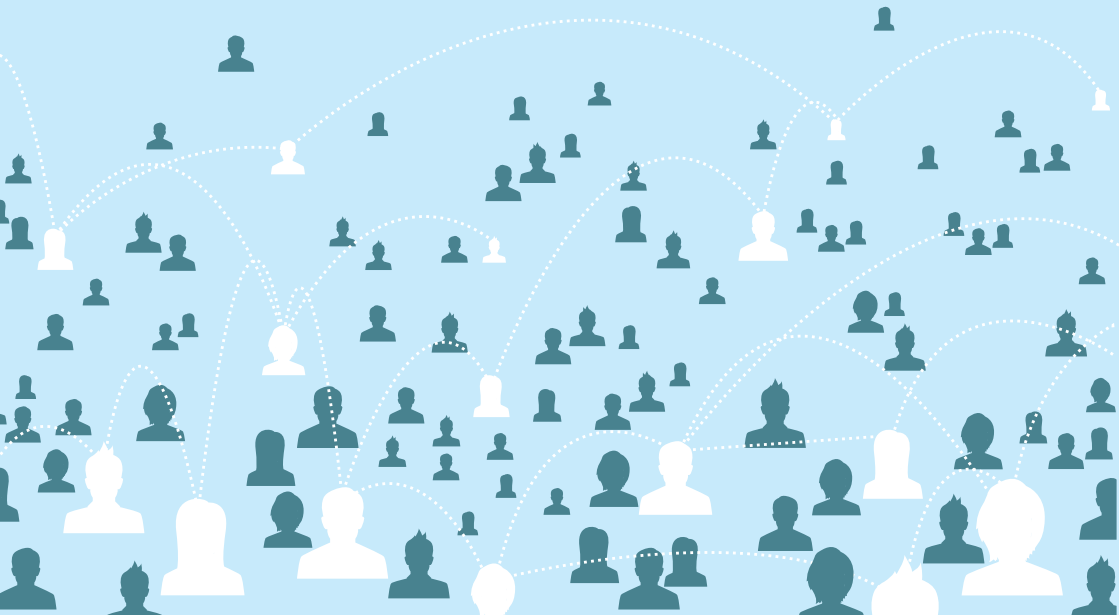
ไทย

และความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
ความคืบหน้าและทิศทางในอนาคต

ASEAN

- ชื่อหนังสือ :** ไทยและความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : ความคืบหน้าและทิศทางในอนาคต
- จำนวน :** 1,000 เล่ม
- ISBN :** 000-000-0000
- ที่ปรึกษา :** นายจักรกฤษณ์ ศรีวลี อธิบดีกรมอาเซียน
 นางสาวภาสพร สิวสุขบรรณ รองอธิบดีกรมอาเซียน
 นายเชิดเกียรติ อุตตการ รองอธิบดีกรมอาเซียน
 นายสุริยา จินดาวงษ์ รองอธิบดีกรมอาเซียน
- คณะทำงาน :** นางกัญญ์วรรณ ศุภมิตรกิจจา อัครราชทูต ณ กรุงแคนเบอร์รา
 นางสาวสวีย์ยา สันติพิทักษ์ ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และความร่วมมืออาเซียน
 นางสาวสุรดา โมนะตระกูล นักการทูตชำนาญการ
 นางสาวพิชญานัน หวังชาลาบวร นักการทูตปฏิบัติการ
 นางสาวปวีณรัตน์ มหาคุณ นักการทูตปฏิบัติการ
 นางสาวจาริตรา เตชะสวัสดิ์ นักการทูตปฏิบัติการ
 นางสาวธีรนาถ สุจารีกุล นักการทูตปฏิบัติการ
 นายธนนาท สิริยากุล เจ้าหน้าที่โครงการ
 นายภัทรพล กมลศิลป์ นักพัฒนาระบบราชการปฏิบัติการ
 โครงการพัฒนานักบริหารการเปลี่ยนแปลง
 รุ่นใหม่ (นปร.)

จัดพิมพ์และเผยแพร่ :

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ
 เลขที่ 443 กระทรวงการต่างประเทศ ถนนศรีอยุธยา
 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
www.mfa.go.th/asean

ออกแบบและพิมพ์ที่ :

Page Maker Co.,Ltd.
 53-57 ด.เอกชัย เขตบางบอน กรุงเทพฯ 10150
 โทร 02 416 8820, 02 416 9167

คำนำ

นับตั้งแต่พันเอก (พิเศษ) ดร. ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยและรัฐมนตรีของอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ร่วมลงนามปฏิญญากรุงเทพหรือปฏิญญาอาเซียน ณ วังสราญรมย์ กรุงเทพมหานคร เพื่อก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 การสร้างประชาคมอาเซียนก็ถือเป็นหัวใจหลักของนโยบายการต่างประเทศของไทยเสมอมา

การมีอาเซียนเป็นหัวใจหลักหมายรวมถึงการเตรียมประเทศไทยและประชาชนไทยให้มี “ความพร้อม” ในทุกด้านเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้ประเทศไทยร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนอีก 9 ประเทศสร้างประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎกติกา รวมทั้งสร้างโอกาสและประโยชน์แก่ประชาชน

ปี 2558 นับเป็นช่วงเวลาที่สำคัญของประวัติศาสตร์อาเซียนอีกช่วงหนึ่ง เนื่องจากเป็นปีที่จัดตั้งประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการในวันที่ 31 ธันวาคม 2558 ดังนั้น ในช่วงก่อนโค้งสุดท้ายเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนี้ รัฐบาลไทยจึงได้เร่งรัดการเตรียมความพร้อมในทุกด้านของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเฉพาะการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อเป็นกลไกระดับชาติในการขับเคลื่อนการดำเนินการต่าง ๆ ทั้งในด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและ

วัฒนธรรม ตลอดจนด้านกฎหมายเพื่อให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีของอาเซียนและเสริมสร้างขีดความสามารถและศักยภาพของประเทศไทย และด้านการประชาสัมพันธ์สร้างตระหนักรู้แก่ประชาชนให้ทราบถึงประโยชน์ของประชาคม ขณะเดียวกันก็เป็นการเสริมภูมิคุ้มกันในการรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมา

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศจึงจัดทำหนังสือ “ไทยและความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : ความคืบหน้าและทิศทางในอนาคต” เพื่อรวบรวมผลการดำเนินการด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความคืบหน้าในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในช่วงปี 2558-ปัจจุบัน รวมทั้งได้นำเสนอบทวิเคราะห์แนวโน้มในอนาคตของประชาคมอาเซียน และสิ่งที่ไทยควรให้ความสำคัญต่อไป โดยหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ความรู้และสร้างความตระหนักถึงความร่วมมือของประชาชนทุกภาคส่วนที่จะมีส่วนร่วมสร้างประชาคมอาเซียนให้มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และก่อให้เกิดประโยชน์และโอกาสกับทุกคน

โดยที่กระบวนการสร้างประชาคมอาเซียนจะยังคงดำเนินต่อไป ดังนั้น การเสริมสร้างความเข้มแข็งภายในประเทศก็ยังคงเป็นสิ่งสำคัญทุกภาคส่วนต้องดำเนินการอย่างแข็งขันและต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพของประเทศและประชาชนไทยในการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง

นายจักรกฤษณ์ ศรีวิลี
อธิบดีกรมอาเซียน
กระทรวงการต่างประเทศ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
อาเซียน : ความภาคภูมิใจของไทยและความสำเร็จที่ผ่านมา	09
การเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	13
<i>การเตรียมความพร้อมด้านการเมืองและความมั่นคง</i>	<i>16</i>
<i>การเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ</i>	<i>24</i>
<i>การเตรียมความพร้อมด้านสังคมและวัฒนธรรม</i>	<i>29</i>
<i>การเตรียมความพร้อมด้านการประชาสัมพันธ์</i>	<i>39</i>
<i>การเตรียมความพร้อมด้านกฎหมาย</i>	<i>58</i>
การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยกับวิสัยทัศน์ ประชาคมอาเซียน 2025	61
ประโยชน์และแนวโน้มของประชาคมอาเซียน	67
บทสรุป	70
ภาคผนวก	72

ไทย และความร่วมมือเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : ความคืบหน้าและทิศทางในอนาคต

อาเซียน : ความภาคภูมิใจของไทยและความสำเร็จที่ผ่านมา

อาเซียนก่อตั้งขึ้นด้วยความริเริ่มของพันเอก (พิเศษ) ดร. ถนัด คอมันตร์ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อรักษาสันติสุขของไทยและประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค โดยรัฐสมาชิกก่อตั้ง 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ได้หารือร่วมกันที่แหลมแท่น อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และนำไปสู่การลงนามใน “ปฏิญญาอาเซียน” หรือที่รู้จักกันทั่วไปว่า “ปฏิญญากรุงเทพ” ที่วังสราญรมย์ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 จึงกล่าวได้ว่า ก้าวแรกของอาเซียนถือกำเนิดขึ้นที่ประเทศไทย มีดีเอ็นเอของไทยรวมอยู่ด้วย ดังนั้นอาเซียนจึงเป็นความภาคภูมิใจของไทย

พิธีลงนามในปฏิญญาอาเซียน เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510

ฯพณฯ อานันท์ ปันยารชุน เข้าร่วมการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2535 ณ ประเทศสิงคโปร์

นับตั้งแต่นั้นมา อาเซียน เป็นหัวใจหลักของนโยบายด้านการต่างประเทศของไทย มาโดยตลอด และไทยได้มีบทบาทสำคัญมาอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) ในปี 2535

ซึ่งเป็นข้อริเริ่มของ ฯพณฯ นายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศสมาชิกร่วมมือทางการค้าระหว่างกันมากขึ้นและภูมิภาคสามารถแข่งขันกับประเทศนอกภูมิภาคได้ดีขึ้น

ในช่วงที่ไทยเป็นประธานอาเซียนในปี 2537 ได้มีการประชุมว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF) ครั้งแรกในประเทศไทย ซึ่ง ARF เป็นเวทีการหารือด้านความมั่นคงเวทีเดียวในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ที่มีประเทศมหาอำนาจทุกประเทศเข้าร่วม

เมื่อครั้งที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน ในปี 2551-2552 ได้เน้นการวางรากฐานสำหรับการจัดตั้งประชาคมอาเซียน โดยร่วมประกาศกฎบัตรอาเซียน ซึ่งถือเป็นธรรมนูญของอาเซียน และริเริ่มจัดทำแผนงาน

การจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ปี 2552-2558) ทั้งสามเสา (ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน) ซึ่งเป็นเสมือนแผนงานที่ประเทศสมาชิกต้องร่วมกันปฏิบัติ เพื่อปูทางสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่สมบูรณ์ในวันที่ 31 ธันวาคม 2558

นอกจากนี้ ไทยยังมีข้อเสนอที่สำคัญ คือ ความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity) เพราะหากจะสร้างประชาคมอาเซียน ประเทศสมาชิกอาเซียนไม่ว่าจะตั้งอยู่บนแผ่นดินใหญ่หรือหมู่เกาะจะต้องเชื่อมโยงกันในทุกมิติ ทั้งด้านกายภาพ เช่น การสร้างถนน สะพาน และโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ด้านกฎระเบียบ เช่น กฎระเบียบทางการค้า การขนส่ง การผ่านแดน รวมทั้งการไปมาหาสู่ระหว่างประชาชนที่สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ อาเซียนยังมีแผนที่จะเชื่อมโยงกับประเทศนอกภูมิภาค เช่น อินเดีย จีน เป็นต้น ความเชื่อมโยงจึงเป็นวาระสำคัญของอาเซียน เป็นพื้นฐานและยุทธศาสตร์สำคัญของการสร้างประชาคมอาเซียนจนถึงปัจจุบัน

ASEAN COMMUNITY

การเตรียมความพร้อมประเทศไทย เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

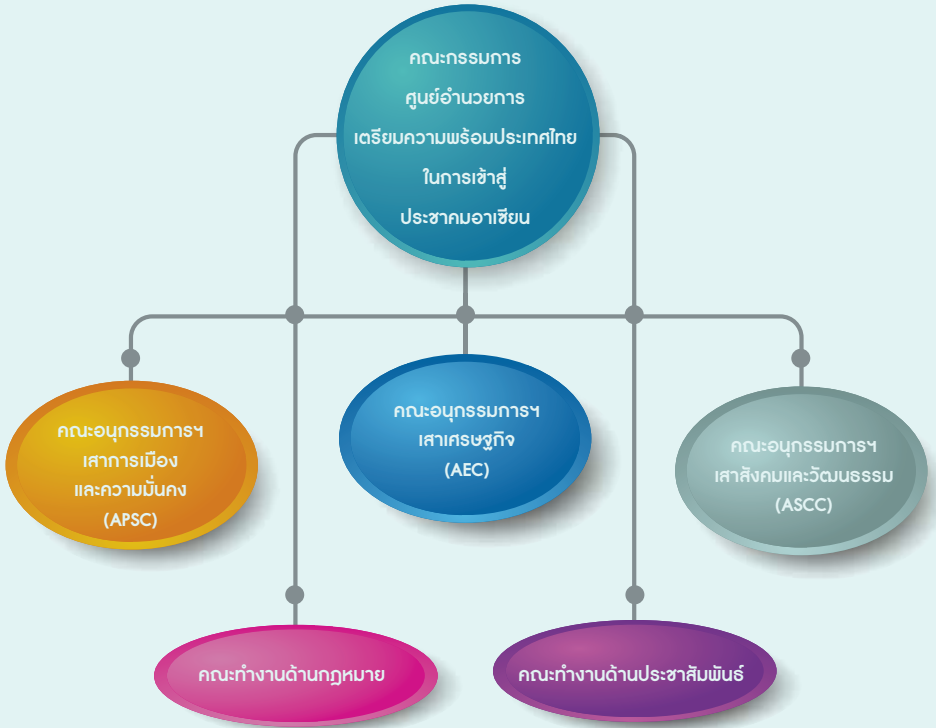

การบรรยายสรุปแก่นายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับความคืบหน้าการเตรียมความพร้อมประเทศไทย
ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน วันที่ 27 มกราคม 2559

นายกรัฐมนตรีเล็งเห็นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในวันที่ 31 ธันวาคม 2558 จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์อำนวยการเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขึ้น โดยมีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีรัฐมนตรีและหัวหน้าผู้แทนส่วนราชการทุกหน่วยงานรวมทั้งภาคเอกชนร่วมด้วย เพื่อเร่งรัดการดำเนินงานและกำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมของไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีโครงสร้าง ดังนี้

แผนผัง - โครงสร้างคณะกรรมการศูนย์อำนวยการเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การเตรียม ความพร้อม ด้านการเมือง และความมั่นคง

การเตรียมความพร้อม ด้านการเมืองและความมั่นคง

ในด้านการเมืองและความมั่นคง ได้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการ ศูนย์อำนวยการเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมการเมือง และความมั่นคงอาเซียน โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (ฝ่ายความมั่นคง) เป็นประธาน มีความคืบหน้าที่สำคัญ ได้แก่

ด้านนโยบาย

มีการจัดทำเอกสารเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ของไทยในประเด็นที่สำคัญ ด้านการเมืองและความมั่นคง 3 ฉบับ ได้แก่

- ☞ ยุทธศาสตร์ต่อประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ของไทย (พ.ศ. 2558-2564)
- ☞ แผนงานประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนของไทย ภายหลังปี 2558 (พ.ศ. 2559-2563)
- ☞ แผนความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ. 2558-2564)

นอกจากนี้ สภาความมั่นคงแห่งชาติอยู่ระหว่างการเสนอร่างแผนการบริหาร จัดการชายแดนด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2558-2564) และยกร่างแผนงานด้าน ความมั่นคงไซเบอร์ ซึ่งจะสอดคล้องกับข้อเสนอของนายกรัฐมนตรีในการประชุม สหุยอดอาเซียนครั้งที่ 27 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ที่ให้พิจารณาจัดตั้งศูนย์ไซเบอร์ อาเซียน

การจัดตั้งศูนย์ต่าง ๆ ของอาเซียน

ไทยมีข้อริเริ่มจัดตั้งศูนย์ต่าง ๆ ของอาเซียน 3 แห่ง เพื่อผลักดันความร่วมมือในกรอบอาเซียน ได้แก่

๑๓ ศูนย์อำนวยการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี 2558 ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อบูรณาการข้อมูลการเดินทางเข้า-ออกของบุคคลและยานพาหนะ

๑๔ สำนักงาน ป.ป.ส. อาเซียน (ASEAN Narcotics Cooperation Centre: ASEAN-NARCO) เป็นหน่วยประสานงานระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเกี่ยวกับประเด็นเรื่องยาเสพติด ซึ่งตั้งอยู่ที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๘ ศูนย์แพทยทหารอาเซียน (ASEAN Centre of Military Medicine: ACMM) ซึ่งตั้งอยู่ที่กรมแพทยทหารบก เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในกรณีภัยพิบัติและสถานการณ์ฉุกเฉิน

การประชุมเพื่อจัดทำร่างขอบเขตการปฏิบัติงานของศูนย์แพทยทหารอาเซียน ครั้งที่ 3 ณ เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี

ผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรม

ผลสำเร็จของการเตรียมความพร้อมด้านการเมืองและความมั่นคง ได้แก่

๘ การบริหารจัดการชายแดน ไทยได้ริเริ่มจัดตั้งกลไกหารือระดับภูมิภาคในเรื่องนี้ โดยร่วมกับ United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) จัดการประชุม Regional Conference on Enhancing Cooperation on Border Management in ASEAN: Preparing for a Safer and More Integrated Community เมื่อวันที่ 22-25 สิงหาคม 2558 ที่กรุงเทพฯ และการประชุม The Second Regional Conference on Enhancing Cooperation on Border Management in ASEAN: Towards a More Interconnected and Safer ASEAN Community เมื่อวันที่ 25-26 เมษายน 2559 ที่กรุงเทพฯ

การประชุม Regional Conference on Enhancing Cooperation on Border Management in ASEAN: Preparing for a Safer and More Integrated Community

๘ การแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ ไทยประสบความสำเร็จในการผลักดันให้มีการจัดทำอนุสัญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ซึ่งนายกรัฐมนตรีและผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ ลงนามในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 27 นอกจากนี้ ไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติในมหาสมุทรอินเดีย 2 ครั้ง เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2558 และวันที่ 3-4 ธันวาคม 2558 ตามลำดับ

๗ การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ไทยผลักดันให้ประเด็นการลักลอบขนคนและการค้าสัตว์ป่าและพันธุ์พืช เป็นประเด็นเร่งด่วนภายใต้กรอบการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านอาชญากรรมข้ามชาติของอาเซียนได้สำเร็จ รวมทั้งมีบทบาทนำในการส่งเสริมความร่วมมือด้านการต่อต้านยาเสพติดในภูมิภาคผ่านกลไกต่าง ๆ โดยเฉพาะสำนักงาน ป.ป.ส. อาเซียน และศูนย์อำนวยการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การเตรียม ความพร้อม ด้านเศรษฐกิจ

การเตรียมความพร้อม ด้านเศรษฐกิจ

ในด้านเศรษฐกิจ คณะอนุกรรมการศูนย์อำนวยการเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (ฝ่ายเศรษฐกิจ) เป็นประธาน ได้ติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานตามแผนงานการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) และมาตรการสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จในปี 2558

ด้วยความคืบหน้าและประเด็นสำคัญที่จะดำเนินการต่อไปสำหรับการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

➤ การดำเนินการตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ซึ่งประกอบด้วย 506 มาตรการ โดยไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนดำเนินการไปแล้ว 475 มาตรการ คิดเป็นร้อยละ 93.9

➤ การส่งเสริมภาคบริการ 6 สาขา

เช่น ด้านสุขภาพ โลจิสติกส์ และการก่อสร้าง เป็นต้น รวมทั้งการเปิดเสรีภาคบริการเพิ่มเติมอีก 7 สาขา ได้แก่ ด้านโทรคมนาคม คอมพิวเตอร์ การวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

➤ การส่งเสริมการค้าชายแดน/ข้ามแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเพิ่มมูลค่าเพิ่มทางการค้า และการส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

▶ การอำนวยความสะดวกด้านการค้า/การลงทุน

เช่น การจัดตั้งคลังข้อมูลการค้าของแต่ละประเทศ การพัฒนาระบบศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของไทยและของอาเซียน การพัฒนาด่านศุลกากรเพื่อรองรับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ การลดขั้นตอนการจดทะเบียนธุรกิจ และการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

▶ การเสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อมและรายย่อย (MSMEs)

โดยการดำเนินโครงการต่าง ๆ อาทิ โครงการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โครงการพิจู๋นง โครงการภายใต้กองทุน สสว. เพื่อช่วยเหลือ SMEs ในวงเงิน 1.9 พันล้านบาทและโครงการค้นหาสุดยอด SMEs จังหวัด เป็นต้น

▶ การเสริมสร้างศักยภาพด้านการเกษตร

เช่น โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงาน โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจ (zoning) โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน โครงการพัฒนาเกษตรกรสู่ smart farmer โครงการเมืองเกษตรสีเขียว เป็นต้น

▶ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล

โดยการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและดิจิทัล (พ.ศ. 2559 – 2563) ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทไอซีทีอาเซียน ค.ศ. 2020 และจะดำเนินโครงการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล พ.ศ. 2559 ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใน SMEs การพัฒนาเมืองอัจฉริยะ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

▶ การสร้างความเชื่อมโยงทางถนน

โดยการจัดทำแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งของไทยปี 2558-2563 ซึ่งรวมถึงการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมเพื่อรองรับการเปิดประชาคมอาเซียน และเขตเศรษฐกิจพิเศษตามนโยบายของรัฐบาล นอกจากนี้ มีโครงการเพิ่มขีดความสามารถทางหลวง เพื่อเชื่อมโยงฐานการผลิตที่สำคัญ และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

การเตรียม ความพร้อม ด้านสังคม และวัฒนธรรม

การเตรียมความพร้อม ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ในด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการ ศูนย์อำนวยการเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (ฝ่ายสังคม) เป็นประธาน โดยมีความคืบหน้าและผลสำเร็จของการดำเนินงาน ดังนี้

➤ การดำเนินการตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนประกอบด้วย 339 มาตรการ

โดยไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมดได้ดำเนินการครบเรียบร้อยแล้วร้อยละ 100

➤ ปัญหาแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน

โดยไทยผลักดันให้มีการจัดทำบันทึกความเข้าใจในลักษณะทวิภาคีกับประเทศเพื่อนบ้านเรื่องความร่วมมือด้านแรงงานและการนำเข้าแรงงานต่างชาติ

▶ ปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่

เช่น ด้านการค้ามนุษย์ ไทยได้จัดตั้งศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ และศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300 มีล่าม 10 ภาษา เป็นต้น

▶ ปัญหาด้านสวัสดิการสังคม

เช่น การให้เด็กทุกคน แม้ไม่มีสัญชาติหรือเอกสารแสดงตัวตนสามารถเข้าเรียนหนังสือในภาคบังคับได้

▶ การแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน

โดยไทยเสนอเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเพื่อยกร่างแผนงานอาเซียนปลอดหมอกควัน (ASEAN Haze-Free Roadmap)

▶ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ไทยได้จัดตั้งศูนย์วิชาการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยการสนับสนุนของ Japan International Cooperation Agency (JICA) เป็นต้น

▶ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าผิดกฎหมาย

เช่น การต่อต้านการค้าลักลอบขนไม้พะยูน เป็นต้น

▶ การบริหารจัดการขยะและของเสีย

เช่น การจัดทำ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายในประเทศ โดยได้รับความเห็นชอบจาก คสช. แล้วตั้งแต่ปี 2557

▶ การบริหารจัดการโดยความหลากหลายทางชีวภาพ

เช่น การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับภูมิภาคอาเซียนด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ครั้งที่ 2 ในวันที่ 15-19 กุมภาพันธ์ 2559 ที่กรุงเทพฯ

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังเป็นประเทศแรกที่จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมอาเซียนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ณ อาคารหอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน โดยได้รับเกียรติจากเลขาธิการอาเซียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมของไทย และรัฐมนตรีที่รับผิดชอบเรื่องวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน รวมทั้งผู้แทนจากสถานเอกอัครราชทูตของประเทศสมาชิกอาเซียนในไทยเข้าร่วมพิธีเปิดศูนย์วัฒนธรรมอาเซียน เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2558

ศูนย์วัฒนธรรมอาเซียน ณ อาคารหอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน

ศูนย์วัฒนธรรมอาเซียน ณ อาคารหอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน

ศูนย์วัฒนธรรมอาเซียน ณ อาคารหอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน

ศูนย์วัฒนธรรมอาเซียน ณ อาคารหอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน

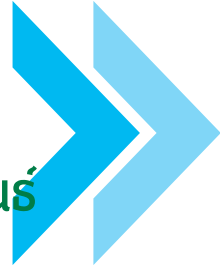
ทั้งนี้ การดำเนินงานขั้นต่อไปด้านสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียนของไทย ได้แก่

- ▶ เร่งสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจให้สังคมได้ตระหนักว่าประชาคมอาเซียนไม่ได้มีเพียงประชาคมเศรษฐกิจ
- ▶ เชื่อมโยงยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศกับกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ▶ ผลักดันกองทุนอาเซียน เพื่อสนับสนุนงานด้านสังคมและวัฒนธรรม
- ▶ ยกกระดับขีดความสามารถภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน
- ▶ เร่งรัดจัดระบบแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน
- ▶ กำหนดมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ โดยจะต้องมีการจัดสรรงบประมาณรองรับ

**การเตรียม
ความพร้อม
ด้านการประชาสัมพันธ์**

การเตรียมความพร้อม ด้านการประชาสัมพันธ์

ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมาโดยตลอด โดยได้มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียนภายใต้คณะกรรมการศูนย์อำนวยการเตรียมความพร้อม

ประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งมีอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์เป็นประธาน มีความคืบหน้า ดังนี้

➤ การจัดทำแผนบูรณาการการประชาสัมพันธ์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2558-2563

➤ การจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน ณ กรมประชาสัมพันธ์ โดยกรมประชาสัมพันธ์ได้ปรับปรุงพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นศูนย์บริการข้อมูลสำหรับประชาชนและขอรวบรวมข้อมูลจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

➤ การผลิตสปอตประชาสัมพันธ์ในนามคณะทำงานด้านการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน

➤ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อการพิจารณาแนวทางการปรับปรุงการดำเนินโครงการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียนของกรมประชาสัมพันธ์ ประจำปี 2558 เมื่อวันที่ 11-12 มิถุนายน 2558

นอกจากนี้ ในส่วนของกระทรวงการต่างประเทศ ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้แก่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

การจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรไปยังจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศเฉลี่ยเดือนละครั้ง โดยกรรมาอาเซียนได้จัดกิจกรรมอาเซียนสัญจร ตั้งแต่ปี 2557-2558 ทั้งหมด 21 จังหวัด ได้แก่ ระยอง ศรีสะเกษ มุกดาหาร นครพนม อำนาจเจริญ ตรัง เพชรบูรณ์ ชุมพร บึงกาฬ แม่ฮ่องสอน อุตรธานี เชียงใหม่ เชียงราย อุบลราชธานี น่าน ขอนแก่น ราชบุรี ระนอง กระบี่ สงขลา และภูเก็ต

กิจกรรมอาเซียนสัญจร

กิจกรรมอาเซียนสัญจร

การดำเนินโครงการนิทรรศการเคลื่อนที่ (ASEAN Community Roadshow) ซึ่งเป็นการนำชุดนิทรรศการแบบมัลติมีเดียไปจัดแสดงในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยในปี 2558 ได้ดำเนินโครงการใน 16 จังหวัดทั่วทุกภูมิภาค ของประเทศ

นิทรรศการเคลื่อนที่ (ASEAN Community Roadshow)

การดำเนินโครงการจัดสร้างห้องสมุดอาเซียนให้แก่โรงเรียนในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยในช่วงปีงบประมาณ 2557-2558 อาเซียนได้จัดสร้างห้องสมุดรวม 18 แห่ง ได้แก่ กาญจนบุรี เพชรบุรี เชียงราย ตราด ตรัง น่าน หนองคาย พิษณุโลก ระนอง สุราษฎร์ธานี ชลบุรี ลพบุรี มุกดาหาร อุบลราชธานี แม่ฮ่องสอน ตาก พะเยา และ กรุงเทพฯ เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้และจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียนสำหรับเยาวชน คณาจารย์ และชุมชนในพื้นที่ ภายในห้องสมุดอาเซียนมีอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ อาทิ หนังสือ นิทรรศการประชาคมอาเซียน สื่อการเรียนการสอน จอภาพสำหรับใช้ในการเรียนการสอน คอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

ห้องสมุดอาเซียน

ห้องสมุดอาเซียน

การจัดกิจกรรม ASEAN Festival ที่ลานหน้าสยามพารากอน
เมื่อวันที่ 8-10 พฤษภาคม 2558

การจัดกิจกรรม ASEAN Festival
ณ ลานหน้าสยามพารากอน เมื่อวันที่ 8-10 พฤษภาคม 2558

โครงการจัดการประกวดหนังสั้นและคลิปวิดีโอในหัวข้อ “คนไทยทำอะไรจากประชาคมอาเซียน” โดยมีผลงานเข้าร่วมประกวดทั้งสิ้น 140 ผลงาน และกระทรวงการต่างประเทศได้จัดพิธีมอบรางวัลให้แก่ผลงานที่ชนะเลิศการประกวดเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2558 นอกจากนี้ ผลงานที่ได้รับรางวัลยังได้รับการอัปโหลดบนเว็บไซต์ Youtube ผ่านทางช่องของกรมอาเซียน (ASEAN-Thailand) เพื่อเป็นการเผยแพร่มุมมองของภาคประชาชนที่มีต่ออาเซียน และนำเสนอประโยชน์ที่คนไทยจะได้รับจากประชาคมอาเซียนแก่สาธารณชนต่อไป

นายดอน ปรมัตถ์วินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
เป็นประธานในพิธีเปิดงานมอบรางวัลโครงการประกวดหนังสั้นและคลิปวิดีโอ

โครงการการแข่งขันโต้วาทีเยาวชน (ภาษาอังกฤษ) ภายใต้หัวข้อ
 “สิทธิมนุษยชนในกรอบอาเซียน ประจำปี 2558” ณ ประเทศสิงคโปร์

การเข้าร่วมการแข่งขันโต้วาทีเยาวชน
 ว่าด้วยสิทธิมนุษยชนอาเซียน ณ ประเทศสิงคโปร์

การจัดงานวันอาเซียน เพื่อฉลองวันก่อตั้งอาเซียนอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การแข่งขันตอบปัญหาอาเซียน โดยมีนักเรียนทั่วประเทศเข้าร่วม และการจัดสัมมนาในหัวข้อต่าง ๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

กิจกรรมวันอาเซียน

กิจกรรมวันอาเซียน

การสัมมนาอาจารย์ราชภัฏจากทั่วประเทศซึ่งจัดต่อเนื่องทุกปี เพื่อให้ ความรู้และข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนกับบุคลากรด้านการศึกษาและ อาจารย์

การจัดงานเลี้ยงรับรองเพื่อเฉลิมฉลองการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558 ณ วิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ โดยมีนายดอน ปรมัตถวินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน มีคณะทูตานุทูต ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสื่อมวลชน เข้าร่วมประมาณ 300 คน ทั้งนี้ การจัดงานเลี้ยงรับรองดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมฉลองเหตุการณ์ ครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์ของอาเซียน เสริมสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์ อันดีระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน รวมทั้ง สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่ภาคส่วนต่าง ๆ

นายดอน ปรมัตถวินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธานในงานฉลองการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558

นายดอน ปรมิตตวินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
เป็นประธานในงานฉลองการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2558

งานคอนเสิร์ตเพลงอาเซียนและงานเลี้ยงรับรอง เพื่อเฉลิมฉลองโอกาส การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 8 มกราคม 2559 ณ วิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ โดยมีคณะทูตานุทูต ผู้แทนหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักวิชาการ และสื่อมวลชน เข้าร่วมประมาณ 300 คน การแสดงคอนเสิร์ตครั้งนี้ นาย Hucky Eichelmann ศิลปินกีตาร์ คลาสสิกระดับโลกได้บรรเลงเพลงของ 10 ชาติอาเซียน ซึ่งแสดงถึงความหลากหลาย แต่มีรากฐานเดียวกันของอาเซียน

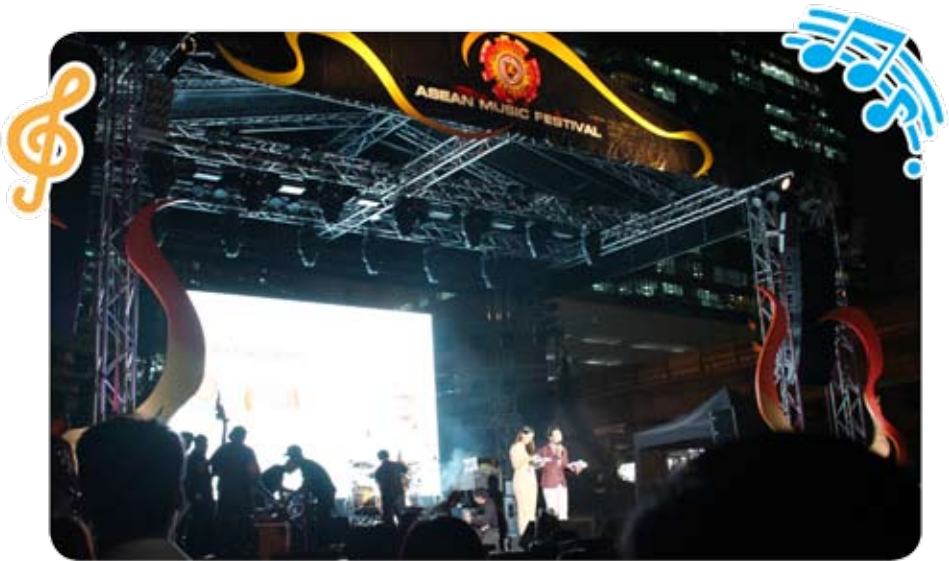

ภาพบรรยากาศงานคอนเสิร์ตเพลงอาเซียน
แสดงโดย นาย Hucky Eichelmann

การจัดเทศกาลดนตรี อาเซียน มิวสิค เฟสติวัล (ASEAN Music Festival) เพื่อเฉลิมฉลองการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ ภายใต้แนวคิด Switch On ASEAN – Beats Beyond Borders เพื่อแสดงสัญลักษณ์ความแข็งแกร่งและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของอาเซียน โดยใช้ดนตรี และวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นสะพานเชื่อมโยงความหลากหลายภายใต้อัตลักษณ์ร่วมกัน ระหว่างวันที่ 29 – 31 มกราคม 2559 ณ อุทยานเบญจสิริ

ภาพพิธีเปิดงาน และบรรยากาศเทศกาลดนตรี
อาเซียน มิวสิค เฟสติวล

การเตรียม ความพร้อม ด้านกฎหมาย

การเตรียมความพร้อม ด้านกฎหมาย

ในส่วนของการดำเนินงานด้านกฎหมาย ได้มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านกฎหมายเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นประธาน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ดำเนินการรวบรวมและตรวจสอบกฎหมายที่มีความจำเป็นต้องออกหรือแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีในการจัดตั้งประชาคมอาเซียน สรุปผลได้ดังนี้

ปัจจุบัน มีกฎหมายที่ต้องออกเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณี ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ดำเนินการด้านกฎหมายเพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว และยังมีกฎหมายที่ต้องออกหรือแก้ไขเพิ่มเติมจำนวน 5 ฉบับ (เป็นระดับพระราชบัญญัติ 2 ฉบับและลำดับรอง 3 ฉบับ)

นอกจากนี้ มีกฎหมายที่หน่วยงานริเริ่มขึ้นเพื่อให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวม 26 ฉบับ โดยเห็นว่าสมควรที่จะเสนอกฎหมายระดับพระราชบัญญัติต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาเร่งรัดติดตามร่างกฎหมายในกระบวนการนิติบัญญัติ เพื่อบรรจุในแผนกฎหมาย 1 ปี และเสนอกฎหมายลำดับรองต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนและเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล เพื่อให้มีการติดตามการดำเนินการต่อไป

สำหรับการดำเนินงานขั้นต่อไปนั้น โดยที่ประชาคมอาเซียนยังมีการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ตามวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2025 และแผนงานประชาคมอาเซียน 2025 ซึ่งอาจก่อให้เกิดพันธกรณีที่ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติ และมีการออกหรือแก้ไขกฎหมายต่อไป หน่วยงานต่าง ๆ จึงควรจัดทำแผนการรองรับพันธกรณีตามความตกลง และแจ้งไปยังคณะทำงานด้านกฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการเตรียมการและติดตามการดำเนินงานต่อไป

การเตรียมความพร้อม ของประเทศไทย กับวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2025

การเตรียมความพร้อมของประเทศไทย กับวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2025

สำหรับอนาคตของอาเซียน นายกรัฐมนตรี ได้ให้ความสำคัญอย่างมากต่อกระบวนการจัดทำ วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2025 และแผนงาน ประชาคมอาเซียน 2025 ทั้ง 3 เสา (เสาการเมือง และความมั่นคง เสาเศรษฐกิจ และเสาสังคมและ วัฒนธรรม) และเน้นย้ำให้อาเซียนเป็นประชาคมที่ **“ทุกคนมีส่วนร่วมและไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง”**

โดยไทยได้ใช้แนวคิดนี้ผลักดันการจัดทำวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2025 และแผนงานฉบับใหม่ ซึ่งเป็นเอกสารกำหนดทิศทางประชาคมอาเซียนต่อไป ในอีก 10 ปีข้างหน้า(พ.ศ. 2559-2568) โดยประเด็นสำคัญที่ไทยผลักดัน ได้ปรากฏอยู่ในวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2025 แล้ว ได้แก่

- ▶ การเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง การส่งเสริมธรรมาภิบาลและจัดการคอร์รัปชัน
- ▶ การเน้นย้ำให้ทุกภาคส่วนโดยเฉพาะผู้พิการและกลุ่มเปราะบาง ทางสังคมได้มีโอกาสเข้าถึงข้อมูล โครงการ และกิจกรรมเกี่ยวกับอาเซียน
- ▶ การส่งเสริมสิทธิของผู้หญิงและเด็ก

➤ การส่งเสริมความมั่นคงที่ครอบคลุมทุกมิติ โดยเพิ่มพูนความร่วมมือ เรื่องการบริหารจัดการชายแดน ความมั่นคงและความปลอดภัยทางทะเล การสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลไกระดับข้อพิพาทโดยสันติวิธี รวมทั้งการใช้กลไก ASEAN Troika ในการจัดการกับสถานการณ์เร่งด่วนที่ส่งผลกระทบต่อสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค

➤ การส่งเสริมความเป็นแกนกลางของอาเซียนในสถาปัตยกรรมภูมิภาค และการประสานงานประเทศสมาชิกอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุน ผู้สมัครของอาเซียน (ASEAN Candidature) ในเวทีระหว่างประเทศ

การประชุมหารือกับนักศึกษาเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2025
และแผนงานประชาคมอาเซียน 2025

➤ การประชุม/หารือกับภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดทำวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2025 และแผนงานประชาคมอาเซียน 2025 ใน 4 จังหวัด ได้แก่ สงขลา เชียงใหม่ ขอนแก่น และกรุงเทพมหานคร เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และทำให้วิสัยทัศน์และแผนงานฯ ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในวงกว้าง

การประชุม/หารือกับนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น

✎ การจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายใต้หัวข้อ “อนาคตของประชาคมอาเซียนของเราในปี 2558 สู่ 2568” เพื่อเปิดตัวหนังสือ ทั้ง 2 เล่ม ได้แก่ Positioning the ASEAN Community in an Emerging Asia: Thai Perspectives ซึ่งรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอนาคตของประชาคมอาเซียนจากผู้เชี่ยวชาญด้านอาเซียนของไทย และอาเซียน 2025: มุ่งหน้าไปด้วยกัน (ASEAN 2025: Forging Ahead Together) ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2025 และแผนงานประชาคมอาเซียน 2025 พร้อม คำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ

การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายใต้หัวข้อ
“อนาคตของประชาคมอาเซียนของเราในปี 2558 สู่ 2568”

การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายใต้หัวข้อ
 “อนาคตของประชาคมอาเซียนของเราในปี 2558 สู่ 2568”

ประโยชน์ และแนวโน้ม ของประชาคมอาเซียน

ประโยชน์และแนวโน้ม ของประชาคมอาเซียน

ภายหลังจากที่นายกรัฐมนตรีและผู้นำอาเซียนได้รับรองวิสัยทัศน์ประชาคมอาเซียน 2025 แล้ว ไทยต้องพิจารณาว่า ควรจะ “วางตัวเอง” (position) อย่างไรต่อไป เพื่อให้ประโยชน์จากการเป็นประชาคมอาเซียนอย่างเต็มที่และเตรียมพร้อมรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ที่อาจจะตามมา

บทวิเคราะห์โดยสถาบันวิจัยส่วนใหญ่มองว่า ประชาคมอาเซียนจะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนในภูมิภาค จากการศึกษาของธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) และองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO) ได้ประเมินว่าการเป็นประชาคมจะช่วยให้เศรษฐกิจในภาพรวมของภูมิภาคขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.1 เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่ไม่มีประชาคม และจะสร้างงานมากขึ้นถึง 14 ล้านตำแหน่งใน 6 ประเทศอาเซียน (รวมถึงประเทศไทยด้วย) ภายในปี 2568 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาการบริการ การขนส่ง และโลจิสติกส์ ซึ่งหากไทยสามารถเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคลและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการเติบโตในสาขาเหล่านั้น ก็น่าจะช่วยให้ไทยได้เปรียบและได้รับประโยชน์มากขึ้นจากการเติบโตของเศรษฐกิจอาเซียนใน 10 ปีข้างหน้า ดังนั้น การเสริมสร้างศักยภาพของไทยด้านความเชื่อมโยงทั้งในประเทศและในภูมิภาค ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลมาโดยตลอด ควรจะดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป โดยเฉพาะในบริบทของอาเซียน

ทั้งนี้ บางสาขาอาจเผชิญความท้าทายจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน เช่น ภาคการเกษตรที่อาจไม่ได้รับการเอาใจใส่เท่าที่ควร หรือ SMEs ซึ่งปัจจุบันมีการจ้างงานร้อยละ 90 ของการจ้างงานทั้งหมดในอาเซียน อาจเสียเปรียบเมื่อเทียบกับบริษัทขนาดใหญ่ในเรื่องการใช้ประโยชน์จากการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน ไทยจึงจำเป็นต้องมีมาตรการอย่างต่อเนื่องในการส่งเสริมการทำเกษตรกรรมที่มีมูลค่าเพิ่ม และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้แก่ SMEs รวมทั้งต้องผลักดันให้มีความร่วมมือในด้านเหล่านี้ในกรอบอาเซียนมากขึ้น

นอกจากนี้ การเป็นประชาคมอาเซียนน่าจะช่วยเพิ่มความไวเนื้อเชื่อใจและความเข้าใจระหว่างประชาชนทั้ง 10 ประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการมีอัตลักษณ์อาเซียนร่วมกัน ซึ่งน่าจะส่งเสริมความมั่นคงและเสถียรภาพในภูมิภาค

อย่างไรก็ดี แม้ประเทศสมาชิกอาเซียนจะไวเนื้อเชื่อใจกันมากขึ้นและมีกลไกต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง แต่ความเชื่อมโยงในอาเซียนอาจเปิดโอกาสให้อาชญากรรมข้ามชาติและปัญหาข้ามแดนต่าง ๆ เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังมีการอ้างสิทธิทับซ้อนในพื้นที่ทางทะเล เช่น ในทะเลจีนใต้ อาเซียนจึงควรผลักดันเรื่องการทูตเชิงป้องกัน รวมทั้งการเสริมสร้างกลไกความร่วมมือด้านความมั่นคง การส่งเสริมความมั่นคงทางทะเล และการเพิ่มพูนความร่วมมือในระดับภูมิภาคด้านการบริหารจัดการชายแดน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อผลกระทบเชิงลบของการเชื่อมโยง ซึ่งหลายประเด็นก็เป็นประเด็นที่คาบเกี่ยวระหว่าง 3 เสาอาเซียน จึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานต่าง ๆ จะต้องร่วมมือและพูดคุยกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น และมีการกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักที่ชัดเจน

บทสรุป

จากการดำเนินโครงการสำรวจวิจัยความเข้าใจในประชาคมอาเซียนของคนไทยจากทุกภูมิภาคทั่วประเทศจำนวน 5,379 คน โดยศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (กรุงเทพโพลล์) พบว่า ในปี 2558 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.80 ระบุว่าไทยมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปลายปี 2558 ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นและสูงที่สุดเมื่อเทียบกับการสำรวจในประเด็นดังกล่าวตั้งแต่ปี 2556 เป็นต้นมา กล่าวคือ ในปี 2557 ผลสำรวจความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของไทยอยู่ที่ร้อยละ 79.70 และปี 2556 ร้อยละ 61.36

อย่างไรก็ตาม การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีข้อจุดสิ้นสุดของความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อสร้างประชาคม แต่เป็นกระบวนการที่จะดำเนินต่อไปให้การรวมตัวของอาเซียนมีความแน่นแฟ้นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การเตรียมความพร้อมเพื่อประเทศไทยสำหรับประชาคมอาเซียนยังคงต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถใช้ประโยชน์จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะ **“ประชาชน”** ที่เป็นหัวใจหลักของการดำเนินงานของอาเซียนต้องได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด

การประชุมสุดยอดอาเซียน (ASEAN Summit)

การประชุมระดับผู้นำรัฐบาคอาเซียน
ปัจจุบันมีการประชุมเป็นประจำทุกปี
โดยประเทศสมาชิกอาเซียน
หมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ

คณะมนตรีประสานงานอาเซียน (ASEAN Coordinating Council)

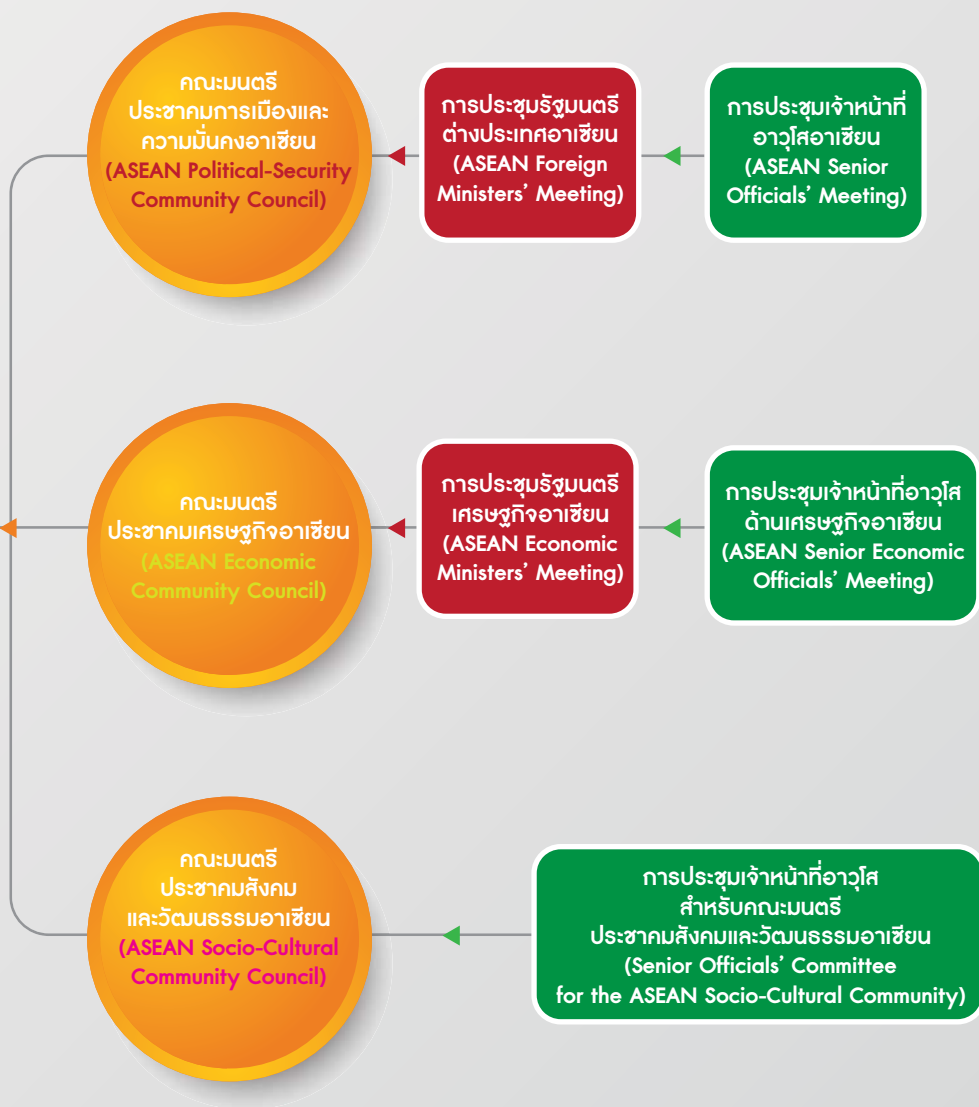
ทำหน้าที่เตรียมการประชุมของที่ประชุมอาเซียน
ประสานการดำเนินการตามความตกลงและ
ข้อตัดสินใจของที่ประชุมสุดยอดอาเซียน
และประสานงานกับคณะมนตรีประชาคมอาเซียน
ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความสอดคล้องกันตามนโยบาย
ประสิทธิภาพ และความร่วมมือระหว่างกัน

คณะมนตรีประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Councils)

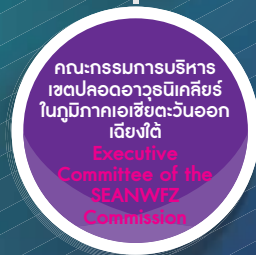
คณะมนตรีประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสา ได้แก่ เสาการเมืองและความมั่นคง
เสาเศรษฐกิจ และเสาสังคมและวัฒนธรรม มีหน้าที่ดูแลการนำนโยบายของ
การประชุมสุดยอดอาเซียนไปปฏิบัติในเสาของตน เสนอรายงานและ
ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมสุดยอดอาเซียน

แผนผังโครงสร้างองค์กรเฉพาะสาขา
 ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ข้อริเริ่มสำคัญของไทยในอาเซียน

พ.ศ. 2510 | ค.ศ. 1967

ปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration)

รัฐมนตรีจาก 5 ประเทศก่อตั้งอาเซียน ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ได้ลงนามปฏิญญากรุงเทพฯ หรือปฏิญญาอาเซียน เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 ณ วังสราญรมย์ กรุงเทพฯ เพื่อก่อตั้งอาเซียน

พ.ศ. 2535 | ค.ศ. 1992

การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA)

ข้อริเริ่มของ ฯพณฯ นายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรี ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศสมาชิกร่วมมือทางการค้าระหว่างกันมากขึ้น และภูมิภาคสามารถแข่งขันกับประเทศนอกภูมิภาคได้ดีขึ้น

พ.ศ. 2537 | ค.ศ. 1994

การจัดตั้งการประชุมว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum: ARF)

โดยประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2537 ที่กรุงเทพฯ และเป็นกรอบความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงเดียวในภูมิภาคที่มีประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศมหาอำนาจสำคัญเข้าร่วม

พ.ศ. 2538 | ค.ศ. 1995

การประชุม SEA-10 Summit

เป็นการประชุมสุดยอดของ 10 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งแรกในประวัติศาสตร์ โดยประเทศไทยเป็นเจ้าภาพและเป็นจุดเริ่มต้นของการขยายสมาชิกภาพอาเซียนให้ครบทั้ง 10 ประเทศ

การลงนามในสนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia Nuclear Weapon-Free zone)

เป็นจุดเริ่มต้นของการมีกรอบทางกฎหมายและความร่วมมือทางการเมือง เพื่อให้ภูมิภาคปลอดจากอาวุธนิวเคลียร์และสามารถพัฒนาการใช้นิวเคลียร์เพื่อสันติวิธี

การจัดตั้งเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network: AUN)

กรอบความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศสมาชิกอาเซียน มีสำนักงานเลขานุการตั้งอยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2543 | ค.ศ. 2000

ริเริ่มและจัดการประชุม ASEAN-UN SUMMIT ครั้งแรก ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับองค์การสหประชาชาติ

พ.ศ. 2551 | ค.ศ. 2008

การจัดตั้งคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights: AICHR)

โดยการผลักดันของไทย และไทยให้การสนับสนุนการทำงานของ AICHR มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ

กฎบัตรอาเซียน มีผลบังคับใช้ในปี 2551 ในช่วงที่ไทยเป็นประธานอาเซียนซึ่งถือเป็นธรรมนูญของอาเซียน และทำให้อาเซียนมีสถานะนิติบุคคล

พ.ศ. 2552 | ค.ศ. 2009

การลงนามรับรองปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ว่าด้วยแผนงานจัดตั้งประชาคมอาเซียน ปี ค.ศ. 2009-2015 [Cha-am Hua Hin Declaration on the Roadmap for an ASEAN Community (2009-2015)]
ระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ที่อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างความพร้อมของอาเซียนเพื่อนำไปสู่การเป็นประชาคมในปี 2558

ริเริ่มยุทธศาสตร์ความเชื่อมโยงในอาเซียน (ASEAN Connectivity)

ซึ่งได้พัฒนาเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของอาเซียนด้านความเชื่อมโยง ส่งเสริมความเชื่อมโยงทุกมิติ ได้แก่ ความเชื่อมโยงด้านกายภาพ ด้านกฎระเบียบ และระหว่างประชาชน ซึ่งนำไปสู่การจัดทำแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงในอาเซียน

พ.ศ. 2553 | ค.ศ. 2010

ผลักดันการจัดตั้งมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation: CMIM)

กลไกความช่วยเหลือทางการเงินของอาเซียน+3 รวม 240 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบทางลบจากวิกฤตทางเศรษฐกิจอันจะช่วยป้องกันมิให้ปัญหาลุกลามไปยังประเทศอื่น ๆ มีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ. 2014

พ.ศ. 2556 | ค.ศ. 2013

เริ่มบริหารงานของสำนักเลขาธิการองค์การสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียน+3 (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve: APTERR)

ตั้งอยู่ในประเทศไทย (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) เป็นกลไกสำรองข้าวเพื่อใช้ในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉิน เช่น ภัยพิบัติ ภัยแล้ง

การจัดตั้งกลไกการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนว่าด้วยเรื่องการต่อต้านยาเสพติด

โดยไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2555 ที่กรุงเทพฯ และปัจจุบันได้รับการยกสถานะเป็นองค์กรเฉพาะสาขาของอาเซียนในปี 2558

พ.ศ. 2558 | ค.ศ. 2015

การรับรอง Maintaining and Enhancing ASEAN Centrality: Revised Work Plan

ไทยได้ยกร่างและผลักดันยุทธศาสตร์ของอาเซียนในเรื่องนี้ มีสาระสำคัญ คือย้ำหลักการพื้นฐานและวิธีการดำเนินการสำหรับการเสริมสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและความเป็นแกนกลางของอาเซียนในสถาปัตยกรรมภูมิภาค และในการบริหารจัดการความสัมพันธ์กับมหาอำนาจและประเทศนอกภูมิภาค

การจัดตั้งกลไกการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนว่าด้วยยาเสพติด (ASEAN Ministerial Meeting on Drug Matters)

เพื่อให้สามารถบรรลุการเป็นเขตปลอดยาเสพติดอาเซียนในอนาคตอันใกล้ โดยไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2555 ที่กรุงเทพฯ และกลไกดังกล่าวได้รับการยกสถานะเป็นองค์กรรายสาขาของอาเซียนในปี 2558

การจัดตั้งกลไก ASEANTOM (ASEAN Network of Regulatory Bodies on Atomic Energy) อย่างเป็นทางการ

เพื่อส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยด้านนิวเคลียร์ในภูมิภาค และกลไกดังกล่าวได้รับการยกสถานะเป็นองค์กรรายสาขาของอาเซียนในปี 2558

